

GÖDÖLLŐI IRODALMI DÍJ 2022 – PRÓZA KATEGÓRIA – 3. DÍJ

Pólya Zoltán: Az asztal körül

Apa fel sem néz, amikor belerúgok az asztal lábába. Anyámhoz beszél, szerintem észre sem veszi, hogy a rántotta már rég kihűlt a tányérján.

– Tudod, ha lenne egy testvére, talán megtanulna a kislányod is viselkedni.

– A kettőnk lánya. Nem csak az enyém – válaszolja anya olyan metsző hangon, amire csak egyedül ő képes.

Levegőt sem merek venni, miközben lábujjhegyen megkerülöm apát. Ő pár pillanatig még állja anyám tekintetét, majd a rántottának szenteli a figyelmét.

– Anna! – próbálja túlkiabálni a csendet anya. – Gyere vacsorázni!

A nővérem szobájából halk köhintés hallatszik válasz helyett. Közelebb óvakodok apához, olyan közel, hogy még a szemébe is belenézhetek. Kinyújtom felé a kezem, de ekkor megszólal anya, én pedig hátraugrok riadtan.

– Nem mennél el holnap a szülőire? Edzésem lesz, hadd ne kelljen már este átvágnom a fél városon.

– Ott lesznek a Vivienék szülei is? – kérdez vissza apa, majd hirtelen kiengedi a hangját: – Anna, ne kelljen kétszer szólnom!

– Az anyja egész biztosan. – Anya köhint, és leteszi a villát. – Miért?

– Ha ő ott lesz, akkor az egész group is ott lesz. Beülnek sorra az ablak mellé a lányos anyukák, és Laura vezényletével osztják majd az ést. Az osztályfőnök meg csak bólogat. Miért kell *nekem* asszisztálnom ehhez a színjátékhoz?

– Az egész tanévben csak két szülői van, egyszer te is bedobhatnád magad.

Fél szemmel apát figyelve közelebb óvakodok anyához.

– Elég nehéz délután parkolóhelyet találni a gimi környékén – szólal meg apa. – Legalább egy fél órával korábban kellene elindulnom a cégtől.

– Akkor hagyj, elmegyek én. – Anya orrán lángolnak a mitesszerek. Legszívesebben ráfújnék, de mégis visszariadok. – *Én* legalább vissza merek pofázni annak a dagadt nőszemélynek, ha megint fel merné hozni az Anna dolgait.

– Kislányom!

Reménykedve perdülök apa felé, ő azonban a másik irányba fordulva kiabál. Hidegséget érzek a gyomromban, miközben megint belerúgok az asztal lábába egy kiadósat. A régi, hatalmas bútordarab, dédszülői örökségünk meg sem rezdül. Anya nedves, zsíros gombóccá gyúri öklében a szalvétát.

– Most akkor ezzel szerinted meg van oldva a kérdés? – kérdezi színtelen hangon. – Úgyis tudja, hogy mikor beszélünk róla. Legszívesebben egyedül lenne egész nap.

Anna tényleg hallgatózik, látom zöld szemeit megvillanni a folyosó ajtaja mögül. Sajog a nagylábujjam az előbbi rúgástól, könnyezve hajolok le. Talán még el is tört.

– Még évi kétszeri alkalom is sok, hogy ezeket a vállalkozófeleségeket bámuljam – mordul fel apa. – Öntenél még gyümölcslevet?

Összecsendül a nyál a számban. Egészen eddig a pillanatig nem voltam sem szomjas, sem éhes, sőt, kavarog a gyomrom, de most fojtogatni kezd a szomjúság. Mohón az első kézre eső pohár után kapok, de ekkor besétál a képbe Anna kisírt szemekkel.

– Ideje volt. – Apa hátradől a székén. – Merre jártál eddig, anyukám?

Lehanyatlik a kezem. *Anyukám*. Eddig engem szólított így.

– Dolgom volt – von vállat Anna. Félresöpri arcából fényes, vörös fürtjeit, miközben én tanácstalanul csavargatom ujjaim között tulajdon seszínű hajszálaimat. – Ehetek?

– Ugyan, milyen halaszthatatlan dolga lehet egy tizennyolc évesnek?

Sem anya, sem Anna nem néznek apára; nővérem csendben megken egy fél szelet kenyeret vajjal. Hang nélkül majszolja, apró gyöngyfogaival őrlí a finom tésztát. Eszembe jut, hogy sikongatott mindig, amikor belemarkoltam a hajába és meghúztam, ha éppen mondjuk randi előtt szépítkezett. Kis békának nevezett.

Apa köhint.

– És hogy telt a napod?

Megkerülöm az asztalt, óvatosan nehezedve rá sajjó lábujjaimra. Nem emlékszem egyetlen olyan álmomra sem, amikor fájdalmat éreztem volna; a felismerés olyan, mint egy nagy pofon. A gyomrom hangosan megkordul, de anyuék a fülük botját sem mozdítják. Próbálok belemarkolni az asztal közepén magasodó kenyérkosárba, ekkor azonban apa maga elé húzza azt.

– Pont, mint gyerekkoromban – dűnnyögi. – Akkor is mindig csak a vége maradt nekem. Van még kenyérünk, szívem?

– Ha vettél, akkor igen – válaszolja anya. – Tele van a kosár száraz darabokkal, én annyit hoztam csak, ami hármónknak elég. Nem pocskolunk.

Hármónknak.

– Anya.

A tulajdon hangom úgy koppan, mint kavics a földön. Krákgok, hogy meggyőződjek róla, valóban én szólaltam-e meg; torkom száraz, mint a tapló.

– A blúzt, amit mondtam, átvitted Julikáéknak? – pillant anya a nővéremre. – Tudod, a szabósat, amit már kinőttél.

– Még nem.

– És miért nem? Két hete mondogatom, hogy suli után szaladj be vele a szabóságba, hogy átalakítsák Juli kislányának a méretére! Ennyit megtehetünk nekik!

– Mi lenne, ha csak *egyszer* azt csinálnád, amit kérünk tőled? – Apa nekiáll széttördelni az egyik csontszáraz kenyérdarabot. – Meséltem már nektek, hogy gyerekkorunkban anyánk az ilyen megmaradt darabokat mindig ledaráltatta velem? Abból lett hétvégére a prézli, amikor valami finomat sütött.

– Köszönöm a vacsorát. – Anna eltolja magától a tányért, rajta a félig elfogyasztott kenyérral, és már állna is fel, amikor anya megint megszólal:

– Holnap addig haza ne gyere nekem, amíg be nem vitted a blúzt. Bálintékhoz sem mehatsz át, értve vagyok?

– Bence – javítja ki Anna lángba borult arccal.

Apa felnevet, és ettől a hangtól a hideg futkározik a hátamon.

– Tegnap még Balázs volt ez a Bence, nem? Vagy rosszul emlékszek? Szívem – Apa feláll, és tétován pillant anyámra. – Leszednéd majd te az asztalt? Le kell leveleznem egy ügyet, mindenre volt időm ma, csak erre nem, és a főnököm várja.

– Akkor legyen Bence! Felőlem lehet akár Béla is! – Anya az asztalra csap. – Tartsunk mindenben sorrendet, kislányom! Mert neked megint másfelé van dolgod!

– Igenis van dolgom! A nyakamon van az érettségi, ha nem vetted volna észre. – Anna egyébként ragyogóan zöld szemei opálosan csillognak. – Annyi, de annyi mindent észreveszel, csak éppen a legfontosabbat nem!

– Én is túlestem az érettségin, és képzeld, még dolgoztam is mellette! – Anya elvörösödve húzza ki magát. – Meg akarok adni neked mindent, de mindent, te meg szarsz az egészre, mert az érettségi így, mert a diákönkormányzat úgy! Ki készítette elő például az asztalt megint vacsorára, na, vajon ki? Úgy állok ott, mint akibe villám sújtott; égő arccal, szipogva hajtom le a fejem.

– Nem voltál ott a diákest nyílt próbáján. – Anna hangja elvékonyodik. – Pedig megbeszéltük, hogy eljössz.

Anya a morzsákat sepregeti a tenyerébe.

– Nem azon a héten volt, amikor a szervizes felhívott, hogy csak akkor ér rá átnézni a kocsit? Az autó nem ment volna oda magától.

– De igen, anya. Azon a héten volt.

Anna fellöki a széket, és elviharzik a szobájába. Remeg a lábam, a sírás pedig mintha fel akarna szakadni a mellkasomból. Lerogyok a hozzám legközelebb eső székre. Egyszerűen csak le akarom hajtani a fejem, de az asztal hirtelen egészen közel kerül a szememhez, és minden elhomályosul.

Amikor – talán percek, talán évek múlva – újra világos lesz körülöttem, és hosszas pislogás és szemdörgölés után képes vagyok felnézni, Anna alakját látom kibontakozni a homályból. Nővérem pirítóst készít és énekel magában. *Anna*, szólok oda neki rekedten, de ő csak dudorászik tovább.

Az asztal másik két végén ott ül anya és apa, holtra váltan pillantgatnak rám. Szeretnék mondani nekik valamit – *bármit* – amikor megszólal Anna telefonja. Nővérem a csengőhangot füttyörészve veszi fel.

– Szia, Vali. Tudom, tudom, hogy beszéltük, de most folytassátok nélkülem, majd ... majd valamikor csatlakozok én is. Sürgős, igen, de nem vagyok most jól. Köszike, szia!

Anya rémülten néz rá, majd rám. Megvonom a vállam. Anna nem szedte le az asztalt a vacsora után, karnyújtásnyira van tőlem csupán a legközelebbi piszkos tányér.

Nagy levegőt veszek, és érte nyúlok.